

Hof Den Bosch, 13 maart 2007, Kruiwagens

Fort TK-100

Fort 6-80

Fort 6B-80

AUTEURSRECHT

Geen werk – technisch effect

- [Primaat van de vormgeving ligt bij technisch effect](#)

Naar het voorlopig oordeel van het hof ligt het primaat van de vormgeving van de verschillende hiervoor aangeduide onderdelen van de kruiwagens bij het technisch effect ervan en niet bij de persoonlijke invulling van de maker (waarvan overigens niet duidelijk is geworden wie, en op welk moment, als zodanig kan worden aangemerkt). Het gaat hier om een gebruiksvoorwerp/gereedschap dat naar zijn aard en functie primair wordt bepaald door technische eisen. Aan Altrad kan worden toegegeven dat ook daarbij persoonlijke keuzes mogelijk zijn. De voorzieningenrechter heeft dat overigens ook onder ogen gezien (r.o. 3.3). Wanneer de verschillende onderdelen worden gezien en worden afgezet tegen de overeenkomstige onderdelen van de vele kruiwagens van andere fabrikanten waarvan partijen afbeeldingen in het geding hebben gebracht, dient de voorlopige conclusie te zijn dat aan het verloop van het frame, de lichte knik daarin ter hoogte van de as van het voorwiel, de haakse omzetting ervan aan de voorzijde en de plaatsing van de baksteen in onvoldoende mate een subjectief, persoonlijk karakter kan worden toegekend. De kruisvorm in de verstevigingsribben aan de onderkant is naar het voorlopig oordeel van het hof een zodanig gering en weinig in het oog vallend aspect dat daaraan in dit verband geen relevantie kan worden toegekend.

- [Vormgeving wielvelg mede ingegeven door de persoonlijke keuze van de ontwerper ervan, maar is](#)

[op het ontwerp van de kruiwagens als geheel een onvoldoende kenmerkend aspect om ten aanzien van de kruiwagens te kunnen spreken van een 'werk'](#)

SLAAFSE NABOOTSIING

Geen verwarringsgevaar

[Nabootsing is zonneklaar, maar door merkgebruik van FORT is geen verwarring bij het publiek te duchten met merkloze kruiwagens](#)

Bij de Fort-kruiwagens die bij het pleidooi zijn getoond, is op de zijkant in grote letters het merk FORT in profiel (of in reliëf) aangebracht. De kruiwagens van Van Cranenbroek zijn merkloos. Door Altrad is desgevraagd meegedeeld dat de kruiwagens op zich ook zonder merk geleverd kunnen worden maar dat zij in Nederland en België steeds het merk FORT dragen. Door dit merkgebruik is naar het voorlopig oordeel van het hof niet te verwachten dat er bij het in aanmerking komende publiek verwarring is te duchten. De kruiwagens van Van Cranenbroek zijn duidelijk merkloze producten waarbij verder geen enkele verbinding met Fort of Altrad wordt gemaakt, terwijl de kruiwagens van Altrad zich manifesteren als originele Fort-kruiwagens. Kortom: de nabootsing is zonneklaar maar het is geen nabootsing waartegen Altrad zich op de hier behandelde grondslag kan verzetten.

Vindplaatsen:

Hof Den Bosch, 13 maart 2007

(Brandenburg, Meulenbroek en Van Erp)

(...)

gewezen in de zaak van:

de vennootschap naar Frans recht ALTRAD S . A . ,

gevestigd te Florensac (Frankrijk),

appellante in het principaal appel,

geïntimeerde in het voorwaardelijk incidenteel appel,

verder: Altrad,

procureur: mr. F.V.B.M. Mutsaerts,

tegen:

1. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid VAN CRANENBROEK SCHIJNDEL BV,

gevestigd te Schijndel,

2. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid VAN CRANENBROEK REUSEL BV,

gevestigd te Reusel, gemeente Reusel-de Mierden,

3. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid VAN CRANENBROEK DONGEN BV,

gevestigd te Dongen,

4. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid VAN CRANENBROEK BUDEL BV,

gevestigd te Budel, gemeente Cranendonck,

5. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid VAN CRANENBROEK BRUNSSUM BV,

gevestigd te Brunssum,

geïntimeerden in het principaal appel,

appellanten in het voorwaardelijk incidenteel appel,

verder in enkelvoud: Van Cranenbroek, - procureur:

mr. [E.J. Louwers](#),

op het bij exploit van dagvaarding van 24 februari 2006 ingeleide hoger beroep van het door de voorzieningenrechter van de rechtbank 's-Hertogenbosch tussen Altrad als eiseres en Van Cranenbroek als gedaagden onder zaaknummer 136707/KG ZA 06-5 gewezen vonnis van 27 januari 2006.

1. De eerste aanleg

Voor het geding in eerste aanleg verwijst het hof naar het vonnis waarvan beroep, dat zich bij de processtukken bevindt.

2. Het geding in hoger beroep

Van dit vonnis is Altrad tijdig in hoger beroep gekomen. Bij appeldagvaarding heeft Altrad vijf grieven aangevoerd en geconcludeerd zoals in het petitum van deze appeldagvaarding nader staat omschreven. Bij akte heeft Altrad drie producties in het geding gebracht.

Bij memorie van antwoord tevens houdende memorie van grieven in voorwaardelijk incidenteel appel heeft Van Cranenbroek onder overlegging van 19 producties de grieven van Altrad bestreden, in voorwaardelijk incidenteel appel één grief aangevoerd en geconcludeerd zoals in het petitum van deze memorie nader staat omschreven. Bij memorie van antwoord in het voorwaardelijk incidenteel appel heeft Altrad de grief van Van Cranenbroek bestreden en geconcludeerd zoals in de conclusie van deze memorie nader staat omschreven. Vervolgens hebben partijen hun standpunten door hun raadslieden aan de hand van pleitnota's doen bepleiten. Altrad heeft bij akte 14 producties in het geding gebracht (nrs. 4 t/m 17) en Van Cranenbroek één productie (nr. 20). Ten slotte hebben partijen de stukken overgelegd en uitspraak verzocht.

3. De grieven

In het principaal appel en in het voorwaardelijk incidenteel appel. Voor de exacte inhoud van de grieven verwijst het hof naar de appeldagvaarding en de memorie van grieven in het voorwaardelijk incidenteel appel.

4. De beoordeling

In het principaal appel

4.1 Het gaat in deze zaak, kort samengevat, om het volgende.

- a) Altrad houdt zich onder meer bezig met het produceren en verhandelen van industriële producten.
- b) Op 25 oktober 2005 heeft Altrad een 'purchase agreement' gesloten met de curator van de gefailleerde onderneming Fort Kruiwagens BV.
- c) Fort Kruiwagens BV heeft zich vanaf 1950 tot aan haar faillissement in 2005 bezig gehouden met het ontwerpen, produceren en verhandelen van kruiwagens, waaronder de modellen Fort TK-100 (uitgevoerd met een 100 liter groenen kunststof bak), Fort 6-83 (uitgevoerd met een 80 liter gelakte metalen bak) en Fort 6B-80 (uitgevoerd met een 80 liter gegalvaniseerde bak).
- d) Altrad stelt alle activa van Fort Kruiwagens BV onbezwaard overgenomen te hebben, waaronder de intellectuele eigendomsrechten op de drie genoemde modellen.
- e) Van Cranenbroek exploiteert per vennootschap één winkel in onder meer tuinartikelen en gereedschappen. Zij heeft één dergelijke zusteronderneming in België.

f) Van Cranenbroek heeft via deze winkels in China geproduceerde kruiwagens op de markt gebracht die nagenoeg identiek zijn aan de Fort TK-100, de Fort 6-80 en de Fort 6B-80.

g) Volgens Altrad is daarmee sprake van inbreuk op de haar toebehorende auteursrechten, dan wel van slaafse nabootsing. Altrad heeft daarom op grond van artikel 28 Auteurswet onder Van Cranenbroek beslag doen leggen op een aantal kruiwagens.

4.2 In dit kort geding vordert Altrad in conventie, kort gezegd, een verbod op inbreuk op haar auteursrechten, dan wel de slaafse nabootsing en onrechtmatig handelen met betrekking tot genoemde kruiwagens, met nevenvorderingen.

In reconventie vordert Van Cranenbroek, kort gezegd, opheffing van de beslagen, een verbod op verdere beslagen en belemmeringen en betaling van een voorschot op schadevergoeding.

Partijen hebben de vorderingen over en weer bestreden.

4.3 Bij het vonnis waarvan beroep heeft de voorzieningenrechter in conventie de vorderingen van Altrad afgewezen en in reconventie de vorderingen van Van Cranenbroek, met uitzondering van het gevorderde voorschot, grotendeels toegewezen.

4.4 De voorzieningenrechter heeft voor de beantwoording van de vraag of bij de drie Fort-kruiwagens sprake is van een 'werk' in auteursrechtelijke zin tot uitgangspunt genomen dat het werk een eigen, oorspronkelijk karakter dient te hebben en het persoonlijk stempel van de maker dient te dragen. Technische objectieve inventiviteit valt in het algemeen niet onder de creativiteit die het auteursrecht beschermt. Het moet gaan om het subjectieve, persoonlijke karakter dat in het werk tot uitdrukking wordt gebracht, aldus de voorzieningenrechter (r.o. 3.1). Tegen dit uitgangspunt zijn geen grieven gericht; het hof zal dit bij de verdere beoordeling eveneens hanteren.

4.5 De voorzieningenrechter heeft vervolgens geoordeeld dat van een dergelijk karakter ten aanzien van de Fortkruiwagens onvoldoende is gebleken (o. 3.2 en 3.3). Tegen dit oordeel zijn de grieven I en II van Altrad gericht. Ter onderbouwing van deze grieven heeft Altrad onder meer een verklaring d.d. 6 maart 2006 in het geding gebracht (prod. 3 in appel), op haar verzoek opgesteld door de deskundige prof.ir. J.J. Jacobs. Prof. Jacobs heeft de vormgeving van de drie Fortkruiwagens bestudeerd en hij komt tot de volgende conclusie: "*Binnen de beperkte marges van het ontwerpen van een kruiwagen is Fort er zonder twijfel in geslaagd, door voor haar kruiwagens een aantal subjectieve ontwerpkeuzes te maken, een product op de markt te plaatsen dat oorspronkelijke en auteursrechtelijk te beschermen trekken heeft.*" De aspecten die prof. Jacobs hierbij op het oog heeft zijn het verloop van het frame, de haakse omzetting van het frame aan de voorzijde, de stand van de baksteen, de kruisvorm van de verstevigingsribben aan de onderzijde en de wielvelg. Prof. Jacobs heeft er in zijn mondelinge toelichting bij het pleidooi in hoger beroep op gewezen dat ook waar het gaat om aspecten met een technische functie de ontwerper keuzemogelijkheden heeft en dat op de door

hem aangegeven punten subjectieve, niet louter technisch bepaalde keuzes zijn gemaakt. Door Van Cranenbroek zijn de bevindingen van prof. Jacobs weersproken.

4.6 Naar het voorlopig oordeel van het hof ligt het primaat van de vormgeving van de verschillende hiervoor aangeduide onderdelen van de kruiwagens bij het technisch effect ervan en niet bij de persoonlijke invulling van de maker (waarvan overigens niet duidelijk is geworden wie, en op welk moment, als zodanig kan worden aangemerkt). Het gaat hier om een gebruiksvoorwerp/gereedschap dat naar zijn aard en functie primair wordt bepaald door technische eisen. Aan Altrad kan worden toegegeven dat ook daarbij persoonlijke keuzes mogelijk zijn. De voorzieningenrechter heeft dat overigens ook onder ogen gezien (r.o. 3.3). Wanneer de verschillende onderdelen worden gezien en worden afgezet tegen de overeenkomstige onderdelen van de vele kruiwagens van andere fabrikanten waarvan partijen afbeeldingen in het geding hebben gebracht, dient de voorlopige conclusie te zijn dat aan het verloop van het frame, de lichte knik daarin ter hoogte van de as van het voorwiel, de haakse omzetting ervan aan de voorzijde en de plaatsing van de baksteen in onvoldoende mate een subjectief, persoonlijk karakter kan worden toegekend. De kruisvorm in de verstevigingsribben aan de onderkant is naar het voorlopig oordeel van het hof een zodanig gering en weinig in het oog vallend aspect dat daaraan in dit verband geen relevantie kan worden toegekend. Resteert de wielvelg. De vormgeving daarvan lijkt voorshands mede ingegeven door de persoonlijke keuze van de ontwerper ervan, maar alleen de wielvelg is op het ontwerp van de kruiwagens als geheel een onvoldoende kenmerkend aspect om ten aanzien van de kruiwagens waarvoor de auteursrechtelijke bescherming wordt ingeroepen te kunnen spreken van een 'werk' in de zin van de Auteurswet. De grieven I en II worden daarom verworpen.

4.7 De voorzieningenrechter heeft voor de beantwoording van de vraag of sprake is van (slaafse) nabootsing tot uitgangspunt genomen dat nabootsing van een product dat niet (langer) wordt beschermd door een absoluut recht van intellectuele eigendom in beginsel vrijstaat. Dit beginsel lijdt uitzondering wanneer door die nabootsing verwarring bij het publiek te duchten valt en de nabootsende concurrent tekortschiet in zijn verplichting alles te doen wat redelijkerwijs mogelijk is om verwarring te voorkomen (r.o. 3.4). Tegen dit uitgangspunt zijn geen grieven gericht; het hof zal dit bij de verdere beoordeling eveneens hanteren.

4.8 De voorzieningenrechter heeft daarop geoordeeld dat de uitzondering zich in dit geval niet voordoet en het beroep van Altrad op slaafse nabootsing verworpen (r.o. 3.5). Hiertegen richt zich grief 111.

4.9 Bij het pleidooi heeft het hof kunnen vaststellen dat de door Van Cranenbroek verhandelde kruiwagens (telkens) vrijwel identieke kopieën zijn van de drie modellen Fortkruiwagens waar het hier om gaat. Afgezien van het merk is zo op het oog het enige verschil gelegen in de minder verzorgde afwerking bij de

kruiwagens van Van Cranenbroek. Bij de Fortkruiwagens die bij het pleidooi zijn getoond, is op de zijkant in grote letters het merk FORT in profiel (of in reliëf) aangebracht. De kruiwagens van Van Cranenbroek zijn merkloos. Door Altrad is desgevraagd meegedeeld dat de kruiwagens op zich ook zonder merk geleverd kunnen worden maar dat zij in Nederland en België steeds het merk FORT dragen. Door dit merkgebruik is naar het voorlopig oordeel van het hof niet te verwachten dat er bij het in aanmerking komende publiek verwarring is te duchten. De kruiwagens van Van Cranenbroek zijn duidelijk merkloze producten waarbij verder geen enkele verbinding met Fort of Altrad wordt gemaakt, terwijl de kruiwagens van Altrad zich manifesteren als originele Fortkruiwagens. Kortom: de nabootsing is zonneklaar maar het is geen nabootsing waartegen Altrad zich op de hier behandelde grondslag kan verzetten. Grief 111 wordt verworpen.

4.10 Dat geldt ook voor grief IV die naast de voorgaande geen zelfstandige betekenis heeft en derhalve het lot daarvan deelt.

4.11 Grief V richt zich tegen de (gedeeltelijke) toewijzing van de reconventionele vordering van Van Cranenbroek (r.o. 3.8) en tegen de proceskostenveroordeling (r.o. 3.11). Gelet op hetgeen hiervoor is overwogen, is het hof met de voorzieningenrechter van oordeel dat voor beslagen van Altrad ten laste van Van Cranenbroek geen grond is zodat de desbetreffende vorderingen van Van Cranenbroek voor toewijzing als in het vonnis in aanmerking komen. De proceskosten in eerste aanleg dienen gezien het resultaat van die procedure voor rekening van Altrad te komen. Grief V wordt eveneens verworpen.

4.12 Nu alle grieven zijn verworpen dient het vonnis waarvan beroep bekrachtigd te worden, met veroordeling van Altrad in de kosten van het principaal appel.

In het voorwaardelijk incidenteel appel

4.13 Het incidenteel appel is ingesteld onder de voorwaarde dat één der grieven in het principaal appel doel treft. Die voorwaarde is niet vervuld zodat de grief van Van Cranenbroek in het incidenteel appel geen behandeling behoeft. Een proceskostenveroordeling in het incidenteel appel kan achterwege blijven.

5. De beslissing

Het hof:

bekrachtigt het vonnis waarvan beroep;
veroordeelt Altrad in de kosten van het geding in het principaal appel, tot op deze uitspraak aan de zijde van Van Cranenbroek begroot op € 296,= aan verschotten en op € 2.682,= aan salaris procureur;
verklaart deze proceskostenveroordeling uitvoerbaar bij voorraad.